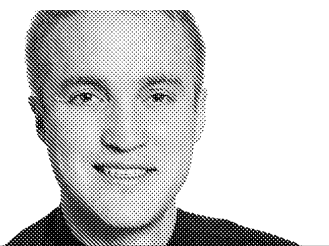

> UVODNIK

BORUT POHAR

borut.pohar@gmail.com

Ogenj je zaplapolal

Na začetku je bila knjiga. No, vsaj kar se mojega duhovnega poklica tiče. Bilo je nekje v 3. in 4. razredu, ko sem na knjižni polici odkril zgodbo o dveh svetniških likih, ki me je popolnoma prevzela: zgodba o don Bosku in Dominiku Saviu. To je zgodba o duhovnem očetu in sinu, ki opisuje idilično krščansko življenje v skupnosti oratorija, v katerem vsi kot bratje in sestre zasledujejo najvišji ideal svetosti. Ko se danes oziram v preteklost, bi rekel, da je moje nekajletno prebiranje te zgodbe in vživljanje v tisti svet in življenje vzbudilo hrepenenje po posvečenem življenju in življenju v skupnosti. Leta so tekla, a ker sem se kot najstnik znašel v okolju in družbi, ki se je tem otroškim idealom malodane posmehovala, je sčasoma ta ogenj skoraj ugasnil, vendar ne popolnoma. Spet je nekoliko zaplapolal, ko sem se leta 2000 na pobudo birmanskega botra Simona udeležil svetovnega dneva mladih v Rimu in kasneje tudi drugih mladinskih srečanj v družbi župnije sv. Jakoba ob Savi, ki jo vodijo lazaristi. In v tej družbi sem bil po zaslugi oseb, kot sta bili Špela in Meta, ki sta bili članici Vincencijeve zveze dobrote oz. Marijanske vincencijanske mladine, prvič občutno deležen usmiljenja, ki sem ga v takratni življenjski situaciji nujno potreboval – potrditve, da sem vreden in dragocen, kar je temelj vsakega človeškega dostojanstva. Stik z vincencijansko karizmo pa se ni zaustavil zgolj pri pasivnem sprejemanju dobrote, saj tisti čas sploh nisem vedel, kdo je sv. Vincencij Pavelski. Tega sem spoznal prek drobne knjige, ki mi jo je podaril duhovni spremljevalec Janez, s katero pa se mi je zdelo, da sem odkril skriti zaklad: bilo je ravno to, kar sem dolgo iskal, namreč možnost vstopa v skupnost posvečenega življenja, ki ustreza mojemu otroškemu idealu in hkrati vrsta duhovnosti in molitve, ki je osnovana na konkretnem aktivnem motrenju Kristusa v sočloveku, še posebej v ubogih. Od nekoč sem imel idejo, da je treba življenje posvetiti eni pomembni ideji, in ideja, da je Bog prisoten v ubogih, kar je središče vincencijanske duhovnosti, se mi je edina zdela vredna tega dejanja. Prihodnje leto, 17. aprila, bomo obhajali okroglih 400 let obstoja Misijonske družbe – lazaristov, v kateri sem pognal korenine. Vesel sem, da sem tudi sam postal del te lepe, a žal tako slabo poznane zgodbe. V tem letu pripravljanja na obhajanje obletnice bo dovolj časa, upam, da jo bodo spoznali vsi tisti, ki so tudi poklicani, da vstopijo vanjo.

BOG JE PRISOTEN
V UBOGIH, KAR JE
SREDIŠČE VINCENCI-
JANSKE DUHOVNOS-
TI. ~

V ubogih videti Jezusa

Misijonska družba (lazaristi) obhaja 400-letnico obstoja (aprila 2025) in 100. obletnico škofovskega posvečenja Božjega služabnika Janeza Frančiška Gnidovca (novembra)

Vincencij Pavelski (1581-1660), ustanovitelj Misijonske družbe ali lazaristov in ustanovitelj Hčera krščanske ljubezni ali sester usmiljenk, je moral prestat kar nekaj skušnjav in spreobrnjenj, da je postal »nebeški zaščitnik vseh dobrodnih ustanov Katoliške Cerkve«. Po rodu je bil kmečki fant, »svinjski pastir«. Duhovnik je postal že pri 19 letih, leta 1600, nato pa je prvih deset let duhovništva porabil za iskanje kake donosne cerkvene službe. To so bila mladostna pustolovska leta, a z bridkimi izkušnjami. Njegovi

verski dvomi so izginili šele, ko se je v celoti in nesebično posvetil duhovniškemu delu med najbolj revnimi, ko se je zaobljubil, da jim bo služil. Ko je postal dvorni kaplan na dvoru grofa Gondija, ki je bil vrhovni poveljnik mornarice, so bili njegovi dušnopastirski skrbi zaupani podložniki na obširnih grofovih posestvih. Tam je spoznal revščino in versko zapuščenost podeželskega ljudstva ter začel z nekaterimi duhovniki, ki si jih je pridobil

za sodelavce, misijonariti. Tako je nastala Misijonska družba, katere člane po domače imenujemo lazariste. To pa čisto po naključju po nekdanjem avguštinskem samostanu sv. Lazarja v Parizu, kjer je bilo njihovo središče vse do francoske revolucije in na kar danes spominja samo še kolodvor sv. Lazarja (gare St. Lazare).

Vincencij je spoznal, da je treba krščansko dobrodelnost organizirati in urediti. Iz tega je nastala najprej bratovščina

1625

je Vincencij Pavelski ustanovil lazariste.

> POGOVOR

Jezus Kristus je model misijonarja

Dr. Robert Petkovšek o poslanstvu lazaristov v preteklosti in izzivih v današnjih hitro se spreminjajočih razmerah

Kaj je bilo glavno poslanstvo lazaristov v preteklosti?

»Posnemati Kristusa, ki je oznanjal evangelij ubogim!« To misijonarju, lazaristu, kakor imenujemo člana Misijonske družbe, naroča prvi stavek naših Konstitucij. Jezus Kristus je model misijonarja. Nič več, nič manj! To pomeni tri stvari: evangelizacija, dobrodelnost, vzgoja duhovnikov.

Sv. Vincencij je ustanovil Misijonsko družbo v času globoke krize vere in duhovništva. Zgodovinar Mezzadri je v knjigi o sv. Vincenciju z naslovom

MISIJONAR NE IŠČE SEBE, AMPAK
SLUŽI; PRINAŠA ČLOVEŠKO IN
BOŽJO BLIŽINO. ~

Ljubezen brez meja situacijo opisal takole: »Razni duhovniki so hodili okrog z mečem ob boku in se bolj navduševali za lov in kegljanje, kot pa da bi sedeli v

spovednici. Tako so bili vse kaj drugega kot eno s svojimi ljudmi. In vendar je bila dolžnost kmetov, da so se morali prav tem duhovnikom za veliko noč spovedati. Seveda je bilo mnoge sram, da bi bili to storili, in so se – v tem stoletju, ko so veliko dali na čast – radi delali lepe.« Ljudje so torej ostajali pod mlinskim kamnom greha.

Ker se časi hitro in zelo spreminjajo, se mora Cerkv nanje tudi odzivati.

V tehnični civilizaciji je tehnika nadomestila človeško roko, v digitalni dobi začenja umetna inteligenca nadomeščati človekovo razmišljanje in

odločanje. To je napredek. Pri napredku pa močnejši vedno žrtvuje šibkejšega. Napredek gradi na žrtvovanju šibkih, ustvarja uboge in greh. Ves napredni svet ima danes oči uprte v najbogatejšega na Forbesovi lestvici bogatih. Lestvica misijonarja je obrnjena. Na

najvišje mesto postavlja najbolj odrinjenega. To je evangelijska norma. Dokler ga ne najde, delo misijonarja ni končano. Z besedami lazarista Petra Opeke: »Za te otroke grem tudi na konec sveta!« To pomeni posnemati Kristusa, delati evangelij živ in Božje kraljestvo otipljivo:

DR. ROBERT PETKOVŠEK, VIZITATOR SLOVENSKE PROVINCE MISIJSKE DRUŽBE / I. Ž.

KATEHETSKI SIMPOZIJ PRI LAZARISTIH NA MIRENSKEM GRADU LETA 2020 / I. Ž.

žena krščanske ljubezni, kmalu zatem pa še čisto nova oblika ženskega posvečenega življenja, kakršne Cerkev do tedaj še ni poznala in ki se imenujejo Hčere krščanske ljubezni ali po domače sestre usmiljenke. Do tedaj so vse redovnice živele v zaprtih samostanih.

Misijonska družba

Za duhovnike Misijonske družbe je temeljno navodilo evangelizacija, še posebej evangelizacija najbolj obrobnih, revežev in zapuščenih. Ko je enkrat spoznal versko zanemarjenost preprostega ljudstva, se je z vso vnemo svoje zaobljube, da bo služil ubogim, vrgel v njihovo evangelizacijo. V Vincencije-

v očeh misijonarja je najbolj obrobni najbolj v središču. Delo misijonarja je služenje, prinaša človeško in Božjo bližino. S tem misijonar tudi danes ne sme zamujati.

Kakšni vse izzivi so pred vami v teh spreminjajočih se razmerah?

Naši izzivi so tisti, zaradi katerih je sv. Vincencij ustanovil Družbo: evangelizacija, dobrodelnost, vzgoja duhovnikov, bogoslovcev in vincencijanskih laikov. Prihodnost je v sodelovanju z laiki. Človek pa danes misijonarja ne čaka več na enakih mestih kot nekoč - ne na primer v župniji, ampak v avtu pri radiu. Tako je nastal radijski misijon. Človek danes večino časa preživi tudi v svetu digitalnih medijev. Tudi to je izziv. Predvsem pa digitalizacija revščine ni ukinila - in kjer sta materialna in duhovna revščina, tudi izzivov za misijonarja ne zmanjka.

IVO ŽAJDELA
ivo.zajdela@druzina.si

vem času se je v Parizu gnetlo duhovnikov, ki so se pulili za donosne cerkvene službe, revni ljudje na deželi in v mestih pa so ostajali versko nepoučeni in nevzgojeni. Iz te duhovne potrebe je Vincencij zbral duhovnike v družbo, ki ji je dal naslov Misijonska, katere vodilno geslo je:

»Poslal me je oznanjat evangelij ubogim.« S tem je tudi nakazal glavno sredstvo te evangelizacije: skrb za uboge ter služenje za njihov vsestranski, telesni in duhovni napredek. Hkrati pa je tudi uvidel potrebo po duhovni prenovi duhovnikov samih, zato je začel ustanovljati semenišča in druge ustanove za njihovo nadaljnjo ali trajnostno formacijo, kot bi rekli danes. Sam pa je tudi začel že pošiljati misijonarje v nekrščanske dežele, posebno na Madagaskar. To so tri dimenzije Misijonske družbe: evangelizacija ubogih doma, evangelizacija v misijonih in formacija duhovnih sobratov.

40 slovenskih lazaristov

Slovenska provinca lazaristov je ena od provinc Misijonske družbe lazaristov, ki šteje 37 provinc in pet viceprovinc v 95 državah. Od 40 slovenskih lazaristov jih 34 deluje v provinci, razdeljenih na osem hiš, šest jih deluje zunaj province: kardinal Franc Rode, nadškof Anton Stres, generalni superior Misijonske družbe Tomaž Maverič ter misijonarji Jože Adamič, Stane Kerin in Peter Opeka na Madagaskarju. Provincio vodi provincial, vizitator, na čelu vseh provinc pa se nahaja generalni superior s sedežem v Rimu, ki je tokrat slovenski lazarist Tomaž Maverič, ki so ga prvič izvolili v to službo leta 2016 in ponovno leta 2022, kar pomeni, da na ravni Družbe uživa podporo in zaupanje.

Štiri hiše v Sloveniji

Slovenski lazaristi so razsejani širom po svetu. Štiri hiše imajo v Sloveniji: v Celju, Ljubljani, na Mirenskem Gradu in v Šentjakobu ob Savi. Ena je na Hrvaškem v Zagrebu, druga v Srbiji v Beogradu. Na jug so slovenski lazaristi prišli še v času Kraljevine Jugoslavije, da bi skupaj z usmiljenkami širili vincencijansko karizmo dela za uboge. Med njimi velja omeniti slovenskega Schindlerja, lazarista Andreja Tumpeja, ki so ga zaradi reševanja Judov med vojno v Beogradu uvrstili na seznam »pravičnih med narodi«. Na Kosovu in v Ma-

kedoniji je veliko sled pustil častitljivi Janez Frančišek Gnidovec, skopsko-prizrenski škof, ki je sv. materi Tereziji izročil misijonski križ. Janez Strašek (1906–1947) je umrl mučeniške smrti pri Sveticah na Hrvaškem in je v postopku za razglasitev za mučenca. Posebnost sta tudi hiši na ameriški celini. Razlog zanju so bili begunci po drugi svetovni vojni. Ob spremstvu misijonarjev so si Slovenci ustvarili male Slovenije v Torontu in Montrealu v Kanadi ter v Lanusu in Bariločah v Argentini.

Vodijo sedem župnij

Prihod komunizma je spremenil naravo dela slovenskih lazaristov. Pred drugo svetovno vojno so se posvečali prete-

TRI DIMENZIJE MISIJONSKE DRUŽBE SO EVANGELIZACIJA UBOGIH DOMA, EVANGELIZACIJA V MISIJONIH IN FORMACIJA DUHOVNIH SOBRATOV.

žno misijonom. Doma so imeli ljudske misijone, v povprečju nekaj nad trideset na leto. V zunanje misijone so se podajali na Kitajsko. Misijonišče s

tiskarno v Grobljah pri Domžalah je služilo kot kovačnica misijonskega duha. Tam so začeli izdajati *Katoliške misijone*, ki jih še danes urejajo pod naslovom *Misijonska obzorja*. Po vojni jim je komunistični režim zaplenil hiše in imetje. Iz misijonske dejavnosti so se morali preseliti na župnije. Tako lazaristi danes vodijo sedem župnij. Kljub temu si prizadevajo uresničevati tri osnovna poslanstva, ki jim jih narekujejo konstitucije. Kakor kaže ime družbe, je skrb za misijone na prvem mestu. Sobratje so danes v misijonih na Madagaskarju, do nedavnega so bili tudi v Sibiriji, Ukrajini in na Salomonovih otokih. Vodijo duhovne obnove po »mali metodi«, ki jo je uporabljal sv. Vincencij Pavelski. Temu sledi vzgoja duhovnikov in laikov v duhovnih in vzgojnih središčih (Gnidovec dom na Mirenskem Gradu, Dom sv. Jožefa v Celju, Študentski dom Vincencij v Ljubljani). Vodijo duhovne vaje za laike, redovnike, redovnice in duhovnike ter predavajo na Teološki fakulteti. Enako pomembno je sodelovanje lazaristov z vincencijansko družino, še posebej s sestrami usmiljenkami in Marijinimi sestrami, z Marijansko vincencijansko

mladino, z Vincencijevo družino in z Združenjem čudodelne svetinje.

Služenje ubogim

Tretje poslanstvo lazaristov je neposredno služenje različnim vrstam ubogih, kakor so brezdomci, bolniki, invalidi, v katerih po zgledu sv. Vincencija vidijo svoje gospodarje in Kristusa samega, ki je učil: »Kar koli ste storili enemu od teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili« (Mt 25,40). Ubogim služijo kot bolnišnični duhovniki, v Društvu prostovoljcev Vincencijeve zveze dobrote in Vincencijevih konferencah, z duhovnim vodenjem Krščanskega bratstva bolnikov in invalidov, z izdajanjem revije *Prijatelj*, s psihoterapevtskim svetovanjem in podobno.

Delovanje slovenske province je raznovrstno ter razsejano po štirih celinah in šestih državah, opira pa se na vincencijansko pojmovanje ljubezni, za katero je sv. Vincencij dejal, da je »neskončno iznajdljiva«, in na Kristusovega duha, ki se kaže v ljubezni ter spoštovanju do Očeta, sočutni in dejavni ljubezni do ubogih ter sprejemljivosti za vodstvo Božje previdnosti.

IVO ŽAJDELA
ivo.zajdela@druzina.si

Po Vincencijanski karizmi odkrivam pot Cerkve

Prihodnost Cerkve

Peter Žakelj, voditelj Gnidovečevega doma duhovnih vaj na Mirenskem Gradu

Ko sem pred štirimi desetletji pisal prošnjo za vstop v Misijonsko družbo, sem zapisal, da želim Bogu vrniti nekaj tega, kar sem od njega prejel. Vincencijeva karizma je zame najprej izraz zahvala za vse, kar prejemam. Ker sem zastoj prejel, naj zastoj tudi dajem. Med lazariste sem stopil tudi zato, ker sem tam videl svojega strica Stanka Žaklja. Najbrž sem po njem nezavedno slutil Božji klic v to karizmo, ki je takrat niti nisem prav dobro poznal. Nikoli me ni privlačila družba imenitnih in učenih, zato se mi je zdela Vincencijeva karizma prava zame. Z leti sem spoznaval, da je uboštvo res tisti najgloblji del nas, brez katerega pravzaprav ne moremo srečati Boga. Tako me je začela Vincencijeva karizma vedno globlje nagovarjati in upam, da tudi spreminjati. Jezusove besede, če ne postanete kakor otroci, ne pridete v nebeško kraljestvo, so mi postale blizu. Otroška krhkost in ranljivost ter zavest, da bodo celo prostitutke v nebeškem kraljestvu pred elito, je postalo življenjsko vodilo. Ob karizmi sem odkrival potrebo po tem, da z Vincencijem, ki je znal prebuditi neizkoriščen »kapital« ženske v družbi in Cerkvi, tudi sam odkrivam nove možnosti sodelovanja z laiki ter jih pritegnem v služenje ubogim in Cerkvi. V ubogih in skupnem delu z laiki po

vincencijanski karizmi odkrivam pot Cerkve in njeno prihodnost.

Naredil, kar je treba

S. Metka Tušar, HKL, dom sv. Katarine, Mengeš

Vincencijanska karizma pomeni po Jezusovem zgledu služiti bližnjemu. Pogledal ga je, se mu z naklonjenostjo približal, prisluhnil, ugotovil potrebo in naredil, kar je bilo treba. Ludovika in Vincencij sta v 17. stoletju odkrivala neustreznost tedanjega zdravstva ter vpeljala nekakšno patronažno službo, ki je obiskovala bolnike in reveže po domovih ter jim pomagala s hrano in zdravili. Skrbela sta tudi za izobraževanje revnih otrok. V ta namen sta posledju Božjih posegov vzgojila družbo deklet in žena, ki so se posvečale temu delu in živele kot redovnice. Bolnike in uboge sta imenovala »naši gospodarji«, ki jim je treba služiti sočutno, krotko, ljubeznivo, spoštljivo in pobožno. V ubogih naj gledajo samega Jezusa Kristusa in mu tako strežejo. Hvaležna sem, da me je Bog povabil v ta poklic. Kot medicinska sestra sem lahko blizu ljudem in s tem tudi Bogu. Toliko bolj, odkar sem tudi sama zbolela in po strokovnem zdravljenju ter močni molitvi sosester in prijateljev ozdravela. Spoznala sem, da je treba človeka postaviti pred ustanovo, služiti ljudem in ne ustanovi, kajti ustanova je zaradi ljudi, kot je sobota zaradi človeka. Tako je za vse manj trpljenja. Bogu hvala za dar življenja in za vsako dobro delo, ki ga lahko storimo sebi in drugim.

Tam bo na delu Gospod

Anton Lavrič, dom sv. Jožefa, Celje

Mineva dobrih šestdeset let, odkar mi je bilo dano vstopiti v Misijonsko družbo. Že sama pot vanjo se je odvijala v znamenju Božje previdnosti. Toliko je bilo naključnih srečanj in dogodkov, po katerih me je Gospod usmerjal na pot, da sem končno pristal med lazaristi. Ko gledam na začetke svojega življenja v družbi in vključevanja v njeno karizmo, si moram priznati, da nisem vnaprej imel nekih svojih načrtov in namenov, kje in kakšna dela naj bi opravljal. Dal sem se na razpolago, da me uporabijo tam, kjer me potrebujejo, in pri delu, ki mi ga zaupajo. Kajti po Vincenciju ne gre za to, da bi mi vključevali Boga v svoje zamisli in podvige, ampak Bogu prepustimo, da nas On vključuje v svoje namene.

V teh mojih letih v družbi se je zvrstilo kar nekaj premestitev z ene postojanke na drugo; od dela pri vzgoji k nekemu povsem drugemu; od dela, ki sem ga imel rad, do drugega, ki mi ni ležalo. In prav na postojanki, ki si je sam ne bi nikoli izbral, se mi je ponudilo delo, ki sem ga kasneje najraje opravljal: delo na ljudskih ali župnijskih misijonih. Na vsak misijon sem, po resni pripravi, odhajal z nekim posebnim, kar prazničnim razpoloženjem; tam bo na delu Gospod; ob zaključku pa bomo njegove milosti veseli opevali. In bilo je tako. Vse v teh letih se je odvijalo, kot je bilo zame najprimernejše, in če bi si sam izbral, bi gotovo ne bilo tako. Naj bo hvaljeno Gospodovo ime!

I. Ž.